

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2024-12-05
Besvaras senast
2024-12-18 kl. 12.00

Till arbetsmarknads- och integrationsminister Mats Persson (L)

2024/25:550 Ett mer inkluderande arbetsliv enligt norsk modell

Arbetslösheten bland personer med funktionsnedsättning är en av de mest ihållande och bekymmersamma ojämlikheterna på svensk arbetsmarknad. Enligt Statistiska centralbyrån (SCB) är sysselsättningsgraden bland personer med funktionsnedsättning endast 50 procent, vilket är långt under genomsnittet för befolkningen. För personer med högre utbildning, som investerat år av studier och stora resurser i sin framtid, innebär detta inte bara en personlig tragedi utan också ett enormt resursslöseri för samhället.

Att stängas ute från arbetsmarknaden innebär ofta social isolering, ekonomisk osäkerhet och en förlust av självkänsla och meningsfullhet i vardagen. Samtidigt går Sverige miste om värdefull kompetens och erfarenhet. För individen innebär det inte bara förlorad försörjning, utan också en förlorad känsla av delaktighet i samhället. För samhället innebär det höga kostnader i form av arbetslöshetsersättning och stödåtgärder, samtidigt som vi går miste om den produktivitet och innovation som en mer inkluderande arbetsmarknad skulle kunna ge.

Den norska staten har visat att det går att göra skillnad. Genom ett traineeprogram för personer med funktionsnedsättning och högre utbildning har Norge lyckats bryta barriärer till arbetslivet för denna målgrupp. Programmet erbjuder deltagarna riktiga arbetsuppgifter i statliga myndigheter, vilket inte bara ger dem relevant arbetslivserfarenhet utan även skapar långsiktiga möjligheter till fast anställning.

Programmet har flera framgångsfaktorer:

- Individuell anpassning och flexibilitet: Deltagarna får stöd och arbetsuppgifter som är anpassade till deras behov och styrkor. Arbetsgivarna uppmuntras att erbjuda flexibla anställningsformer, såsom reducerad tjänstgöringsgrad, vilket underlättar för deltagarna att komma in i arbetslivet.
- Engagerat ledarskap: Ledarskapets engagemang har varit avgörande för att skapa en inkluderande arbetsmiljö. Statliga myndigheter har fått utbildning och stöd för att integrera inkluderingsarbetet i sina organisationer.
- Tydliga resultat: Utvärderingar visar att programmet har lett till fler anställningar inom statliga verksamheter för personer med

funktionsnedsättning och luckor i sitt cv. Även om målet att 5 procent av nyanställningarna ska tillhöra målgruppen inte har nåtts överallt, har programmet skapat en positiv utveckling.

- Långsiktigt fokus: Programmet har blivit en viktig del av Norges arbete med hållbarhet och mångfald. Det visar att långsiktigt, systematiskt arbete med tydliga mål och resurser kan göra skillnad.

För Sverige borde det vara självklart att staten går före och tar initiativ till ett liknande traineeprogram för personer med funktionsnedsättning. Statliga myndigheter, departement och bolag har en unik möjlighet att påverka arbetsgivarpolitiken och föregå med gott exempel genom att skapa en inkluderande arbetsmarknad. Genom att införa en modell liknande den norska kan staten inte bara visa ledarskap i inkluderingsfrågan, utan också uppfylla Sveriges åtaganden enligt FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning (CRPD).

Ett sådant program skulle inte bara bidra till att minska utanförskapet och lyfta individer ur arbetslöshetens marginalisering, utan även skapa en starkare och mer hållbar samhällsekonomi. Det är hög tid att Sverige följer Norges exempel och agerar för att ge alla en rättvis chans att bidra och utvecklas i arbetslivet.

Mot bakgrund av ovanstående vill jag fråga arbetsmarknads- och integrationsminister Mats Persson:

Avser ministern att verka för att statliga myndigheter, bolag och departement inför ett traineeprogram för personer med funktionsnedsättning och högre utbildning, med inspiration från Norges modell?

.....

Olle Thorell (S)

Överlämnas enligt uppdrag

Lena Lindbäck